

Sygn. akt V KK 661/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący)

SSN Jacek Błaszczyk (sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **B. K.**

skazanego z art. 209 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 2 marca 2022 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego, na korzyść,

od wyroku Sądu Rejonowego w S.

z dnia 8 października 2020 r., sygn. akt II K (...),

- 1. uchyla zaskarżony wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zw. z art. 537 § 2 k.p.k. umarza postępowanie karne wobec B.K.;**
- 2. obciąża Skarb Państwa kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

B. K. został oskarżony o to, że w okresie od dnia 5 czerwca 2018 roku do dnia 26 lutego 2020 roku w miejscowości W., gmina S., woj. (...) uchylał się od obowiązku alimentacyjnego, należnego małoletniemu dziecku M. K., określonego

co do wysokości wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 6 kwietnia 2016 roku za sygn. akt III RC (...) ustalającego świadczenie miesięczne na łączną kwotę 500 złotych, wskutek czego łączna wysokość powstałych zaległości przekroczyła równowartość 3 świadczeń okresowych w kwocie 1.500 złotych na szkodę M. K., tj. o czyn z art. 209 § 1 k.k. (k. 68-70 akt o sygn. II K (...)).

Sąd Rejonowy w S., wyrokiem wydanym w dniu 8 października 2020 roku w sprawie o sygn. akt II K (...):

1. oskarżonego B. K. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 209 § 1 k.k. wymierzył mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;
2. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa (k. 81-82 akt o sygn. II K (...)).

Orzeczenie to uprawomocniło się bez postępowania odwoławczego w dniu 16 października 2020 roku (k. 84 akt o sygn. II K (...)).

Kasację od tego orzeczenia wniósł Prokurator Generalny, który zarzucił: „rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., polegające na skazaniu B. K. przez Sąd Rejonowy w S. prawomocnym z dniem 16 października 2020 roku wyrokiem z dnia 8 października 2020 roku, sygn. akt II K (...) za to, że w okresie od dnia 5 czerwca 2018 roku do dnia 26 lutego 2020 roku w miejscowości W., gmina S., woj. [...] uchylał się od obowiązku alimentacyjnego, należnego małoletniemu dziecku M. K., określonego co do wysokości wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 6 kwietnia 2016 roku za sygn. akt III RC (...) ustalającego świadczenie miesięczne na łączną kwotę 500 złotych, wskutek czego łączna wysokość powstałych zaległości przekroczyła równowartość trzech świadczeń okresowych w kwocie 1.500 złotych na szkodę M. K., podczas gdy za przestępstwo niealimentacji popełnione w okresie od dnia 5 czerwca 2018 roku do dnia 21 maja 2020 roku, tj. za okres, który w całości zawiera okres niealimentacji przypisany wyrokiem o sygn. akt II K (...) na rzecz tego samego pokrzywdzonego, został uprzednio skazany prawomocnym z dniem 1 lipca 2020 roku wyrokiem tego Sądu z dnia 23 czerwca 2020 roku, sygn. akt II K (...), co stanowi bezwzględną przyczynę uchylenia

orzeczenia, określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.”

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie wyroku i umorzenie postępowania wobec B. K. na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, można było więc uwzględnić ją na posiedzeniu zgodnie z regulacją zawartą w art. 535 § 5 k.p.k.

B. K., istotnie skazany został wskazanym na wstępie wyrokiem Sądu Rejonowego w S. - w sytuacji, w której wyrokiem tego samego Sądu z dnia 23 czerwca 2020 roku w sprawie o sygn. akt II K (...) uznany został za winnego tego, że w okresie od dnia 5 czerwca 2018 roku do dnia 21 maja 2020 roku w miejscowości W., gmina S., uchylał się od wykonywania z mocy orzeczenia sądowego Sądu Rejonowego w S. w sprawie o sygn. akt III RC (...) obowiązku alimentacyjnego na utrzymanie dziecka M. K. świadczenia alimentacyjnego w kwocie 500 złotych miesięcznie, w związku z czym łączna wysokość powstałych zaległości stanowi równowartość co najmniej trzech świadczeń okresowych, tj. kwotę co najmniej 1.500 złotych na szkodę M. K. reprezentowanego przez matkę B. B., tj. czynu z art. 209 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 209 § 1 k.k. wymierzono mu karę 8 miesięcy ograniczenia wolności zobowiązując do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze po 20 godzin miesięcznie. Na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary ograniczenia wolności zaliczono oskarżonemu okres zatrzymania od dnia 19 grudnia 2019 roku godz. 9:50 do dnia 20 grudnia 2019 roku godz. 11:45 przyjmując, iż jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równy jest dwóm dniom kary ograniczenia wolności. Na podstawie art. 34 § 3 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 3 k.k. Sąd ten zobowiązał oskarżonego do bieżącego łożenia alimentów na otrzymanie małoletniego M. K..

Orzeczenie to uprawomocniło się bez postępowania odwoławczego w dniu 1 lipca 2020 roku.

Porównanie opisów czynów przypisanych B. K. w wyrokach Sądu Rejonowego w S. z dnia 23 czerwca 2020 r., sygn. akt II K (...) i z dnia 8 października 2020 r., sygn. akt II K (...), prowadzi do wniosku, że były to czyny tożsame w odniesieniu do okresu od dnia 5 czerwca 2018 do dnia 26 lutego 2020 r. Wyrokiem z dnia 23 czerwca 2020 r., sygn. akt II K (...), skazano go za uchylenie

się od wykonywania z mocy orzeczenia sądowego Sądu Rejonowego w S. w sprawie o sygn. akt III RC (...) obowiązku alimentacyjnego na utrzymanie dziecka M. K. świadczenia alimentacyjnego w kwocie 500 złotych miesięczni (k. 109 akt II K (...)). Wydany później, zaskarżonym kasacją wyrokiem z dnia 8 października 2020 roku w sprawie o sygn. akt II K (...), skazano B. K. za ten sam czyn popełniony w okresie od 5 czerwca 2018 r. do 26 lutego 2020 r., a więc za okres w całości zawarty w objętym wcześniejszym skazaniem. Nie budzi wątpliwości, że w każdym z wyroków, w rozpatrywanym zakresie, doszło do skazania tej samej osoby, za to samo zaniechanie, wobec tego samego dziecka.

W tym stanie rzeczy w sprawie o sygn. II KK (...) zachodziła bezwzględna przesłanka procesowa z art. 17 1 pkt 7 k.p.k. w postaci *rei iudicatae* to jest powagi rzeczy osądzonej. Przepis ten wyklucza wszczęcie i prowadzenie postępowania wtedy, gdy postępowanie co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone. W stopniu oczywistym zatem doszło do prowadzenia postępowania i wydania wyroku skazującego mimo zaistnienia ujemnej przesłanki procesowej, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. Wobec tego konieczne stało się uchylenie wyroku Sądu Rejonowego S. z dnia 8 października 2020 roku, sygn. akt II K (...) i umorzenie postępowania.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku, rozstrzygając także o kosztach postępowania kasacyjnego.